

FORVALTNINGSREVISJON AV
OVERGANG GRUNNSKOLE VIDEREGÅENDE

RANDABERG KOMMUNE
APRIL 2017

INNHold

Denne rapportens målgrupper er kontrollutvalget, andre folkevalgte, formelt ansvarlige i administrasjonen og utførende fagfolk i administrasjon. Rapporten er et offentlig dokument og skal være tilgjengelig også for media og andre interesserte. Behovene varierer, men her er en leserveiledning med to nivåer for hvor dypt rapporten kan behandles:

1. Innholdsfortegnelsen, sammendraget og rådmannens kommentarer
2. Hovedrapporten med innledning, fakta og vurderinger, samt vedlegg

Innhold	3
Sammendrag	4
Rådmannens kommentar	7
Rapporten	8
1 Innledning	9
1.1 Formål og problemstillinger	9
1.2 Revisjonskriterier	9
1.3 Metode	10
2 Faktabeskrivelse	11
2.1 Innledning	11
2.2 Tilstandsrapport, planer og rutiner	13
2.3 Gjennomføring av videregående opplæring	16
2.4 Overgangen for elever med særskilte behov og dokumentasjon som følger eleven	20
2.5 Utdanningsvalg og yrkesrådgivning.....	22
2.6 prosjekter og samarbeid med fylkeskommunen	30
2.7 Randabergelevenes karakterutvikling og vurderingssituasjoner	33
Vedlegg	39

SAMMENDRAG

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen har vært å vurdere hvordan Randaberg kommune sikrer betryggende overganger mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring, og hvordan kommunen legger til rette for utdannings- og yrkesrådgivning for elevene på ungdomstrinnet.

Det har vært en økning i antall elever i fra Randaberg som fullfører og består videregående opplæring. For de elever som gikk ut fra grunnskolene i Randaberg i 2010, var det flere elever fra Randaberg som fullførte videregående opplæring enn gjennomsnittet i Rogaland og i Norge. Det var flere elever som gikk på studieforberedende som fullførte videregående opplæring, enn elever som begynte på yrkesfag. For elevkull som gikk ut fra ungdomsskolene i perioden 2009 - 2015, var det flest elever i fra Grødem skole som innen sommeren 2015 hadde fullført VG 1, men det er liten forskjell mellom skolene. Det er likevel Grødem skole som av de elever som gikk ut av ungdomsskolene i 2009 og 2010, har færrest elever som har fullført og bestått videregående opplæring innen sommeren 2015.

Frafall i videregående opplæring er et sammensatt problem, som verken skyldes grunnskolen eller videregående opplæring alene. Utfordringen er ikke å få elevene til å søke seg inn på videregående opplæring, men å få elevene til å gjennomføre. Feilvalg kan skyldes at yrkesrådgivningen elevene fikk på ungdomsskolen ikke var god nok. Både elevens kompetanse og spesielt den sosiale opplevelsen av skolehverdagen virker inn på om en elev avslutter skolen.

Planer og retningslinjer for overgangen

Skolene i Randaberg har rutiner for å lette overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring. Rutinene angir ulike tiltak som skal bidra til at eleven får god informasjon om videregående opplæring. Det er utarbeidet en detaljert lokal læreplan for faget utdanningsvalg.

Forberedelse av overgangen fra grunnskole til videregående opplæring

Skolene i Randaberg har et godt og variert opplegg for faget utdanningsvalg, og elevene deltar i arbeidslivspraksis, hospitering på videregående skoler og på ulike yrkesmesser. Rådgiverne ved ungdomsskolene er tett involvert i arbeidet med overgangen.

Spesielt opplever elevene hospiteringen på de videregående skolene som nyttig, men det er også noen elever som reagerer på at de ikke kan velge mellom flere skoler å hospitere på. Dette er nok særlig uheldig for elever som vil begynne på studiespesialisering, men som kun kan hospitere på Randaberg videregående skole.

Noen elever reagerer på at de må velge ulike utdanningsprogram i 9. og 10. trinn, og at ikke alle får førstevalget sitt.

Noen elever reagerer på at timene i utdanningsvalg har blitt brukt til andre fag, og at ikke alle avtalte presentasjoner har blitt gjennomført. Ved Harestad skole synes det å være et noe uavklart ansvarsforhold mellom lærere og rådgiver i planlegging og gjennomføring i faget utdanningsvalg.

Resultatene fra elevundersøkelsen viser at elevene er relativt fornøyde med grunnlaget de får for å kunne ta et valg om utdanning og yrke. Randaberg kommune skårer bedre på dette spørsmålet enn Rogaland og Norge totalt. Det gode resultatet henger nok sammen med en grundig gjennomføring av faget utdanningsvalg, men også med god yrkesrådgivning. Men resultatene i fra elevundersøkelsen for 2016/2017 viser en tilbakegang i forhold til fjorårets resultat for to av skolene. Spesielt har Goa skole hatt en tilbakegang. Her bør skolen foreta nærmere undersøkelser for å finne ut hva nedgangen kan skyldes.

Både faget utdanningsvalg og yrkesrådgivningen synes å bidra til at elevene blir mer bevisste på valg av utdanning og yrke.

Overgangen for elever med særskilte behov

Randaberg kommune har rutiner for overgangen for elever med særskilte behov. Rådgiverne er aktive i denne prosessen med å sikre en god overgang. Når rådgiverne sitter sammen med eleven og eventuelt med foresatte for å søke om inntak, laster de også opp den dokumentasjonen som skal følge med søknaden. Hvilken dokumentasjon som skal legges ved er beskrevet i informasjonsskrivet fra fylkeskommunen, men det er likevel slik at skolene må ha tillatelse av elev (evt. foresatte) før informasjon oversendes.

Samarbeidet med fylkeskommunen

Randaberg kommune synes å ha et godt samarbeid med fylkeskommunen om overgangen, og de har nå et felles prosjekt kalt Glidelåsen. Prosjektet skal hindre at elever med levekårsutfordringer slutter i videregående opplæring. Det er for tidlig å trekke noen konklusjoner om prosjektet Glidelåsen, men så langt ser dette ut til å være et vellykket samarbeidsprosjekt.

Ny-GIV var et prosjekt som både var på ungdomsskolen og i videregående opplæring. Da prosjektet ble avsluttet, fortsatte Randaberg kommune med prosjektet, men det varierer hvordan skolene har fortsatt med prosjektet. Ny-GIV prosjektet er ikke nødvendigvis videreført på den videregående skolen som elevene begynner på. For de elevene som deltar i prosjektet på ungdomsskolen, må det ikke skapes en forventning om at dette er noe som nødvendigvis skal fortsette.

For elever med meldeskjema hender det at den videregående skolen ikke får meldeskjemaet før etter at skolen har begynt. Dette er uheldig

Vurderingssituasjoner

Skolene har i hovudsak hatt en positiv utvikling i grunnskolepoeng de siste årene, men antall grunnskolepoeng sier ikke den noe om elevens faglige utvikling på ungdomsskolen.

Det er bekymringsfullt at det er mange elever som går ned i matematikkarakter fra 1. termin i 8. trinn til 1. termin i 10. trinn. Skolene bør derfor følge denne karakterutviklingen spesielt, for å kunne vurdere behovet for ekstra tiltak.

Revisjonens anbefaler Randaberg kommune å:

- Søke å finne en løsning med fylkeskommunen slik at elevene kan velge mellom flere videregående skoler å hospitere på.
- Å sørge for at lærerne i større grad samarbeider om tidspunkter for vurderingssituasjonene.
- Foreta en tydeligere ansvarsavklaring mellom lærere og rådgiver i faget utdanningsvalg.
- Følge spesielt med i karakterutvikling i matematikk, for å kunne iverksette tiltak dersom denne over tid går i negativ retning.

RÅDMANNENS KOMMENTAR

Rådmannens kommentar 27.03.16:

Rådmannen vil kommentere det som står side 35 i avsnittet som starter med:

I tilstandsrapporten for 2016..... Rogaland Revisjon skriver: "ser at det er en tolkningsmulighet" når kommunen sier at standpunktkarakteren i norsk burde vært 0,16 bedre. Rådmannen mener at dette er en faktaopplysning at standpunktkarakteren burde vært bedre viss vi sammenligner oss med landsgjennomsnittet.

Viser til Kommunebarometeret der de skriver: «*Avgangskarakterene på 10. trinn i Randaberg har vært omtrent middels de siste årene. Elevene presterer en god del svakere på 10. trinn enn på nasjonale prøver, målt mot nivåene ellers i Skole-Norge. Hvorfor er det slik? Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er litt lavere enn i normalkommunen, kanskje er det aller viktigst?*»

Videre i samme avsnitt skriver Rogaland revisjon: "*En annen tolkningsmulighet er at lærerne i Randaberg setter med riktig standpunktkarakter enn lærerne i snitt for hele landet gjør.*"

Det fremstår som en noe spesiell tolkning. For det første - riktig i forhold til hva? Her handler det om at våre elever konkurrerer med elever fra andre kommuner og det konkurreres i forhold til grunnskolepoeng. Hvis våre elever ikke kommer inn på den skolen/den linjen de ønsker seg fordi de blir strengere bedømt enn elevene de konkurrerer med, blir feil.

I samme avsnitt står det: "*Det at elevene får bedre eksamenskarakter enn standpunktkarakter kan også henge sammen med at elevene da i større grad kan forberede seg om et fag i noen dager, istedenfor slik de må ellers i året, hvor elevene kan ha flere vurderingssituasjoner i samme uke, i tillegg til lekser.*"

Her vil gjerne rådmannen påpeke at det gjelder også alle andre elever i Norge og rådmannen mener vel at dette ikke er spesielt for elevene i Randaberg.

En generell tilbakemelding:

Rapporten fremstår som grundig og god.

Revisjonen anbefaler at Randaberg kommune følger opp fire områder. Disse anbefalingene vil vi følge.

Magne Fjell
Rådmann

Jenny E. Nilsen
Skolesjef

RAPPORTEN

1 INNLEDNING

1.1 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Prosjektet skal vurdere hvordan Randaberg kommune sikrer betryggende overganger mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring, og hvordan kommunen legger til rette for utdannings- og yrkesrådgivning blant elevene på ungdomstrinnet.

I tillegg til formålet fremgår det av kontrollutvalgets bestilling at følgende problemstillinger skal besvares:

- Hvilke planer og retningslinjer har kommunen for overgangen?
- Hvordan forberedes overgangen på ungdomstrinnet?
  - Hvilke tiltak iverksettes?
  - I hvilken grad er utdannings- og yrkesrådgiverne involvert i arbeidet?
- Hvordan sikres overgangen for elever med særskilte behov, herunder
  - Hvilken pedagogisk dokumentasjon følger elevene?
- Hvordan er samarbeidet mellom Randaberg kommune og Rogaland fylkeskommune med tanke på elevenes overgang til videregående opplæring?
- Hvilke forbedringsområder finnes?

1.2 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som brukes for å vurdere funnene i undersøkelsene. Revisjonskriterier skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området, for eksempel lovverk og politiske vedtak.

Revisjonskriteriene skal bidra til å kunne gi svar på problemstillingene.

I dette prosjektet er følgende kriteriegrunnlag anvendt:

- Opplæringsloven kapittel 9.
- Forskrift til opplæringsloven kapittel 22.
- Utdanningsdirektoratets veileder: «*Overganger for barn og unge som får spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning*».
- Læreplan i utdanningsvalg på ungdomstrinnet.

En nærmere beskrivelse av bakgrunn/utledning til det enkelte revisjonskriterium fremkommer i faktadelen. Det er ikke utledet noe revisjonskriterium for problemstillingen: «*Hvilke forbedringsområder finnes?*» Denne problemstillingen besvares ut fra de funn vi gjør i de andre problemstillingene, samt revisjonens anbefalinger til kommunen.

1.3 METODE

Datainnsamlingen i prosjektet har bestått av intervjuer med ledere, ansatte og elever i Randaberg kommune. Det er også gjennomført intervjuer med ansatte fra Rogaland fylkeskommune. Flere av intervjuene har vært gruppeintervju. Vi har gjennomgått en rekke dokumenter i fra Randaberg kommune som tilstandsrapport, lokal læreplan og rutiner. I denne rapporten har vi også benyttet oss av tilgjengelig statistikk hentet blant annet fra skoleporten, SSB, Rogaland fylkeskommune og Randaberg kommune. Vi har også gjennomgått karakterstatistikk for ungdomsskolene.

Det er i forbindelse med forvaltningsrevisjonen sendt ut spørreskjema til FAU-representanter på 10. trinn på e-post, og vi har fått svar i fra fire representanter. Vi har også sendt spørsmål til noen tidligere elevrådsrepresentanter blant elever som gikk ut av Randabergskolen skoleåret 2015-2016. Vi har fått svar fra fem av elevene.

En nærmere omtale av kildehenvisninger ligger i rapportens vedlegg 1. Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å besvare prosjektets formål og de problemstillinger kontrollutvalget vedtok.

2 FAKTABESKRIVELSE

2.1 INNLEDNING

2.1.1 STATUS FRAFALL

Norge har som mål at alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Alle elever har rett til et tilbud om skoleplass på videregående, men det er ingen skoleplikt slik det er i grunnskolen. Tall fra 2015 viste at 98 prosent av elevene gikk direkte fra ungdomsskole til videregående skole¹, men frafallet underveis i utdanningsløpet er stort. Av de elevene i Norge som gikk ut av ungdomsskolen i 2010, var resultatet som følger etter fem år²:

59 prosent fullførte på normert tid.

14 prosent fullførte på mer enn normert tid.

5 prosent gikk fortsatt på videregående.

7 prosent gjennomførte, men bestod ikke.

15 prosent sluttet underveis.

73 prosent hadde fullført videregående opplæring i løpet av fem år, noe som er nesten to prosentpoeng høyere enn året før (2014), og den høyeste målingen siden en startet å måle i 1994. I Rogaland fullførte 74 prosent av elevene innen fem år.

Statistikk fra Statistisk sentralbyrå viser at:

- Dess høyere grunnskolepoeng en elev har, dess flere fullfører.
- Dess høyere utdanning foreldre har, jo flere fullfører.
- Flere jenter enn gutter fullfører.

I kvalitetsmeldingen til Rogaland fylkeskommune 2016 fremgår det at:

- Flere slutter på yrkesfaglig enn studieforbereidende.
- Elever med under 30 grunnskolepoeng har dobbel så høy sannsynlighet for å fullføre et yrkesfaglig utdanningsprogram som et studieforbereidende.

I løpet av skoleåret 2015/2016 sluttet 522 elever i videregående opplæring i Rogaland. De viktigste årsakene elevene oppga var:

42 prosent sluttet av personlige årsaker.

15 prosent sluttet på grunn av feilvalg.

14 prosent sluttet på grunn av høyt fravær.

8 prosent sluttet fordi de var skolelei/hadde lite motivasjon.

¹ Gjennomføringsbarometeret 2016.

² <https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/vgogjen>

Frafall på videregående skole er et sammensatt problem, som nok verken skyldes grunnskolen eller videregående opplæring alene. Men skolene har likevel et medansvar for å bidra til at elever er motiverte og opplever mestring. I Randaberg kommunes «strategiplan for skolebasert kompetanseutvikling 2014-2017» står det: «Statistikk og forskning viser at elevenes motivasjon for læring er lavest på ungdomstrinnet. Mange elever opplever at skolehverdagen er kjedelig og monoton. Dette fører til at elever sakker akterut i læringen og at en del av dem aldri fullfører videregående opplæring.»

I en forskningsrapport fra NTNU (Frostad og Mjaavatn, 2014)³ kom det frem at det er den sosiale opplevelsen av skolehverdagen som i størst grad påvirker elevens tanker om å avslutte skolegangen. Dette inkluderer både opplevelse av ensomhet, mangel på venner eller mangel på sosial relasjon til læreren. Forskerne mener derfor at skolen må jobbe mer og bedre med de sosiale relasjonene. Undersøkelsen viste også at det er de faglige svake elevene og de som har spesielle behov som kommer dårligst ut.

Ungdomsskolene har også et ansvar for å bidra til å hindre feilvalg gjennom god yrkesrådgivning og et godt tilbud i faget utdanningsvalg (UTV).

2.1.2 ORGANISERING AV SKOLENE I RANDABERG

Tjenesteområdet skole er underlagt kommunens tjenestesjef for skole. Tjenesteområdet har 2,6 årsverk og har for tiden i tillegg ett årsverk i en prosjektstilling. Det er tre kombinerte barne- og ungdomsskoler i Randaberg, og rektorene ved skolene har det pedagogiske, økonomiske og personalmessige ansvar for skolene. Oversikt over antall elever skoleåret 2016/2017 gjengis i tabell 1.

Tabell 1 - Oversikt antall elever 8.-10. trinn Randaberg kommune, skoleåret 2016/2017.			
Kilde: Randaberg kommune.			
	8.trinn	9.trinn	10.trinn
Goa skole	30	34	24
Grødem skole	46	50	55
Harestad skole	74	66	73

Budsjettet i 2016 var for den enkelte skole:

Harestad skole - kr 49 088 799

Grødem skole - kr 37 805 899

Goa skole - kr 24 036 797

³ <http://gemini.no/2014/11/ensomhet-gir-frafall-i-skolen/>

Tjenesteområde skole har også ansvar for voksenopplæringen, Den kulturelle skolesekken, Randaberg interkommunale PPT og skolefritidsordningen (SFO) i kommunen.

2.2 TILSTANDSRAPPORT, PLANER OG RUTINER

2.2.1 TILSTANDSRAPPORT OG STRATEGIPLAN

Opplæringsloven § 13-10 sier at skoleeier hvert år skal utarbeide en tilstandsrapport for opplæringen. Tilstandsrapporten skal inneholde informasjon om læringsresultater, frafall og læringsmiljø. I Randaberg har en siden 2008 årlig lagt frem tilstandsrapporten til politisk behandling i hovedutvalget for oppvekst og levekår (HOL) og kommunestyret. Tilstandsrapporten for 2016 ble behandlet 25.01.17, sak 5/17, og utvalget tok rapporten til orientering.

I kommunenes strategiplan har en formulert et mål om at alle elevene skal fullføre videregående opplæring, og strategiplanen legger opp til felles satsningsområder for utvikling av Randabergskolen. Et av tiltakene for å få flere til å fullføre videregående opplæring, er tidlig innsats. Tidlig innsats skal bidra til undervisning av høyere kvalitet, som er bedre tilpasset den enkelte elev, og skal bidra til mestring. På ungdomsskolen satses det på prosjektene Ny-Giv og pilotprosjektet Glidelåsen. Dette vil bli nærmere omtalt i kapittel 2.6. Tabellen nedenfor viser satsningsområder i Randabergskolene for 2016-2018.

**Tabell 2: Satsningsområder i Randabergskolen.
Kilde: Randaberg kommune/Virksomhetsplan 2016-2018**

- Deltakelse i «Two Teachers»- prosjektet 1.trinn høsten 2016 på Grødem og Harestad.
- Flytende styrkningsressurs for 1. - 4.trinn.
- Fast styrkningsressurs på 2. - 4.trinn.
- Systematisk arbeid med leseopplæringen.
- Videre satsning i NyGiv.
- Pilotprosjekt Glidelåsen – overgang ungdomsskole til videregående.
- Systemarbeid for å hindre skolevegring.
- Tett samarbeid med barnehage i overgangen fra barnehage til skole.
- Utvikle og videreføre veilederfunksjoner på skolene, særlig i forhold til å se spesialpedagogiske og sosialpedagogiske utfordringer i sammenheng.

2.2.2 PLANER OG RUTINER FOR OVERGANGEN

I Kunnskapsdepartementets «Prinsipper for opplæring⁴» står det at "Et godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, barnetrinn og ungdomstrinn, ungdomstrinnet og videregående opplæring skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i

⁴ Tilgjengelig fra: http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf.

opplæringsløpet." Videre står det i «*Veileder for overganger for barn og unge*»⁵ at kommunen/fylkeskommunen skal sikre overgangen, og utarbeide rutiner slik at barnet skal bli godt ivaretatt i denne prosessen. Veilederen fremhever at dette er særs viktig for elever med særskilte behov, og det fremheves at det kan opprettes et samarbeid mellom kommunen/fylkeskommunen og elev/foreldre for å legge best mulig til rette for eleven og sikre overgangen mellom ungdomsskole og videregående opplæring. Det er derfor naturlig å ha rutiner for overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring for alle elever, men spesielt for elever med særskilte behov.

Revisjonskriterier:

- Skolene skal ha rutine for å lette overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring.

Randaberg kommune har utarbeidet en rutine for overgang ungdomsskole og videregående opplæring. Hensikten med rutinen er:

- *Sikre at alle skolene har systematiske og planlagte rutiner for overgang fra ungdomsskole til videregående skole*
- *Sikre at alle elever får oppfølging og tilrettelegging i overgangsfasen, etter individuelt vurderte behov*
- *Bidra til å samordne planer og tiltak mellom skolene i kommunen*
- *Bidra til at alle elever opplever en god overgang fra ungdomsskole til videregående skole.*

Tabellen nedenfor inneholder en oversikt over kommunens felles rutiner for å sikre overgangen fra ungdomsskole til videregående skole. Kilde: Randaberg kommune.

---

⁵ Tilgjengelig fra: <http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Veilederene-i-fulltekst/Veileder-Overganger-for-barn-og-unge-som-far-spesialpedagogisk-hjelp-eller-spesialundervisning/>

Tiltak	Hvorfor	Ansvar
Felles plan for arbeidet med utdanningsvalg i kommunen, med utg.punkt i kompetansemål for UDV-faget.	Sikre at alle elever får kjennskap til ulike yrkesvalg, utdanningsveier og kartlegge egne interesser, - og forbereder videregående opplæring. Bygge opp motivasjon for videre skolegang.	Rådgivere og rektor
Hospitering på videregående skoler, ulike valgmuligheter	Gi elever mulighet til å prøve ut og vurdere ulike utdanningsvalg og skoler. Motivasjonsbygging. For enkelte elever vil flere besøk kunne være aktuelt.	Rådgivere, skolekontor
Kjennskap til lokalt næringsliv og ulike yrkesmuligheter, gjennom bl.a. besøk på arbeidsplasser, yrkesmesser o.l.	Bli kjent med ulike yrkesmuligheter, møte arbeidsplasser i praktisk arbeid, og kjenne til forventninger/krav ift. ulike yrker. Motivasjonsbygging.	Rådgivere
Individuell veiledning mot valg av utdanningsvei. Interessetester. Rådgivning også til foresatte. www.vilbli.no www.you-portalen.no www.rollemodell.no	Bevisstgjøre og sikre at elever søker seg inn mot utdanningsprogramer de ønsker, har interesse for og har forutsetning for å mestre.	Rådgivere Kontaktlærere
NyGiv	Gi elever med lave grunnskolepoeng tilbud om intensivopplæring i skriving, lesing og regning, samt skape motivasjon for oppstart i videregående opplæring. Gir videre oppfølging i videregående skole	Rektor
Søknad på særskilte vilkår	For elever med særskilte behov vurderes det søknad på særskilte vilkår. Individuell vurdering. Søknadsfrist 1.feb.	Rådgiver Kontaktlærer Foresatte, PPT
Overføringsmøte. Tilrettelegging ved overgang	For elever som av ulike grunner vil trenge oppfølging, tilrettelegging o.l. på videregående skole, og/eller elever med IOP, gjennomføres overføringsmøter mellom avgiverskole og den aktuelle videregående skole. Eleven deltar/ er kjent med hva som formidles her. PPT formidler evt. nødvendig dokumentasjon. Juni- august, avhengig av inntak.	Rådgiver ved grunnskolen, PPT
Glidelåsen, - pilotprosjekt mellom Randaberg kommune og Rogaland fylkeskommune.	Elever som grunnskolen vurderer til å kunne få vansker med gjennomføring av videregående skole, pga. levekårsutfordringer, kan bli tatt inn i prosjektet og få oppfølging gjennom overgang og videre i hele skoleløpet. Vurdering skjer i jan./feb. Se kriterier og beskrivelse i egne dokumenter for Glidelåsen (sendt ut)	Rektor Styringsgruppa "Glidelåsen" i
Søknadsprosess på skolen	Alle elever søker plass på videregående opplæring i skoletid, under veiledning fra rådgiver/lærer for å sikre fremgangsmåte og sikre at eleven kjenner videre prosedyrer ift. svar, ventelister osv.	
Tilbud om å følge fag på videregående skole i 10.trinn, gjelder matematikk	Dersom det er mulig kan elever som ønsker det og der faglærere vurderer det tilrådelig, tilbys ordning med å følge 1.års pensum i matematikk på videregående skole. Eleven kan ta faget på nytt senere på videregående. Ordningen må avtales med Randaberg VGS.	Rektor Rådgiver

Revisjonen har også fått en oversikt fra rådgiverne som viser mer detaljert hva skolene gjør for å forberede elevene på overgangen fra ungdomsskole til videregående. Oversikten inneholder elementer som omhandler faget utdanningsvalg, yrkesrådgivning, oppfølging av søknader m.m.

Rådgiverne har utarbeidet en lokal læreplan ifaget utdanningsvalg. Planen beskriver mål, innhold, tidsbruk og en tidsplan.

VURDERINGER

Randaberg kommune har en rutine som angir ulike tiltak som skal bidra til at eleven får god informasjon om videregående opplæring. Rådgiverne har utarbeidet en detaljert lokal læreplan for faget utdanningsvalg som benyttes av alle skolene. Etter vår vurdering har skolene i Randaberg gode rutiner som bidrar til å lette overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring.

2.3 GJENNOMFØRING AV VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

2.3.1 STATUS GJENNOMFØRING

Flertallet av elevene fra de tre skolene i Randaberg begynner på Randaberg videregående skole etter ungdomsskolen. I 2015 var det 50 prosent av elevene⁶ som begynte på Randaberg, og i 2016 var det 55 prosent. De øvrige skolene som flest begynte på disse årene var St. Olav videregående skole og St. Svithun videregående skole. Av de yrkesfaglige skolene var det Godalen videregående skole og Jåttå videregående skole, som også har idrett, flest elever fra Randaberg begynte på.

Hvert år publiseres tall for gjennomføring blant elever i videregående opplæring. Neste tabell viser en oversikt over andel elever i prosent som hadde fullført og bestått videregående opplæring innen fem år etter at de gikk ut fra ungdomsskolen i 2010.

Tabell 4: Andel elever i prosent som gikk ut fra grunnskolen i 2010, som i løpet av fem år har fullført og bestått videregående skole. Kilde: Gjennomføringsbarometeret 2016			
	Totalt	Studieforberedende	Yrkesfag
Hele landet	72,7	85,8	58,9
Rogaland	73,9	84,9	64,1
Randaberg	77	89,4	65,2

⁶ Dette er ut fra de elevene som begynte på offentlig videregående skole i Rogaland. Elever som har foretatt omvalg er også medregnet.

Av tabellen ser vi at det i prosent er flere elever fra Randaberg som gikk ut fra grunnskolen i 2010 som fullførte videregående opplæringen innen fem år, enn elever totalt i Rogaland og i hele landet. Det har vært en økning i antall elever fra Randaberg som fullfører, da samme tall for elever som gikk ut fra grunnskolen i Randaberg i 2009 var 74 prosent. Det er langt flere elever som gikk på studieforbereidende som fullførte videregående opplæring, enn elever som begynte på yrkesfag. Dette kan ha ulike forklaringer, som for eksempel at elever som begynner på studieforbereidende er mer motiverte og skoleflinke enn elever som begynner på yrkesfag. Men det kan også være knyttet til selve undervisningstilbudet på yrkesfag eller at de ikke får læreplass. I kvalitetsmeldingen til Rogaland fylkeskommune står det: «*En viktig årsak til at mange som begynner på yrkesfag har lav gjennomføring etter fem år, er at mange slutter etter Vg2. Det er et tankekors at en av fire som primært ønsker læreplass, ikke får. Vi antar at mange av dem som ikke får læreplass, slutter i overgangen fra Vg2.*»

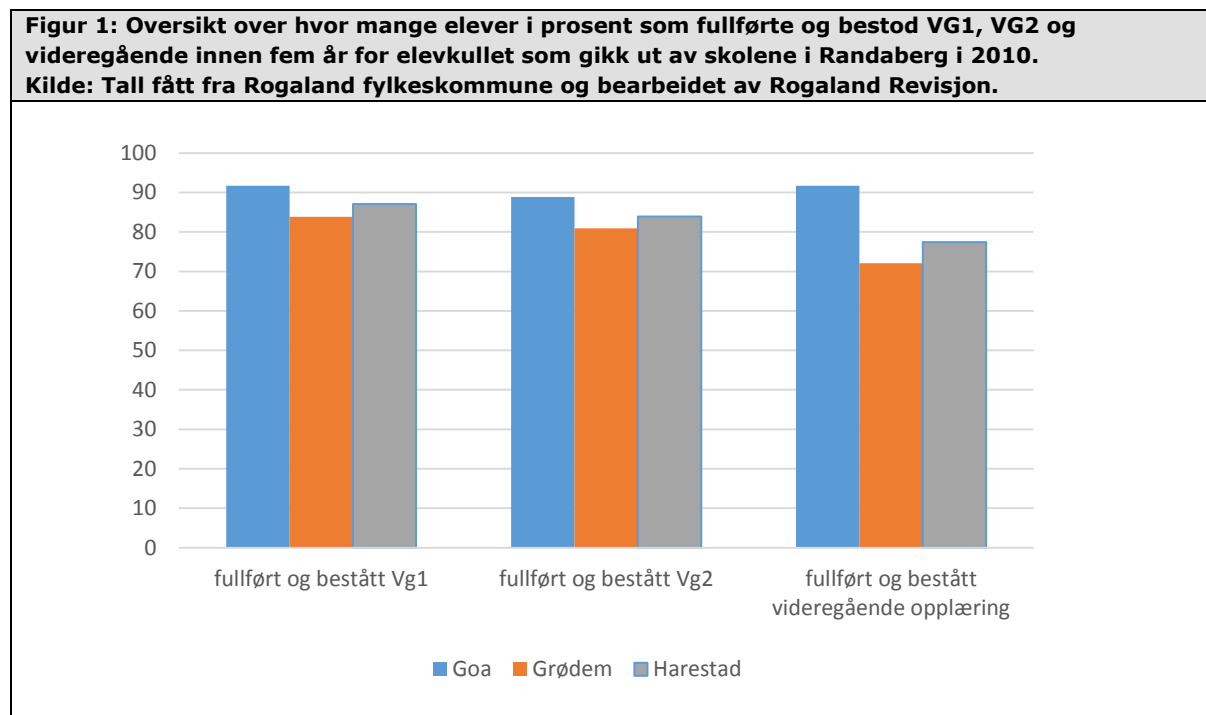
Tabell 5 gir en oversikt over frafallet i prosent per kommune for elever i fra kullet som startet videregående i 2010. Vi har valgt å ikke ta med kommuner med færre enn 50 elever.

Tabell 5: Oversikt over frafall av elever⁷ i prosent for kullet som startet videregående i 2010 for kommuner i Rogaland med mer enn 50 elever. Kilde: SSB/Rogaland fylkeskommune og omgjort til prosent av Rogaland Revisjon.	
Bostedskommune	Frafall
Rennesøy	17,2
Sola	19,6
Vindafjord	19,8
Sauda	20,2
Bjerkreim	21,4
Tysvær	22,5
Randaberg	23,0
Lund	23,3
Karmøy	24,5
Klepp	25,4
Stavanger	25,6
Time	26,3
Strand	26,6
Finnøy	27,0
Haugesund	27,1
Eigersund	27,2
Hjelmeland	28,0
Sandnes	29,0
Gjesdal	29,1
Hå	30,8
Suldal	31,9
Sokndal	36,2

⁷ Elever som ikke har fullført og bestått videregående opplæring for kullet som startet videregående.

Tabellen viser at Randaberg ligger på 7. plass av 22 kommuner.

Figur 1 gir en oversikt over hvor mange elever i prosent som fullførte og bestod VG1, VG2 og videregående opplæring innen fem år for elevkullet 2009/2010 fordelt på den enkelte ungdomsskole.

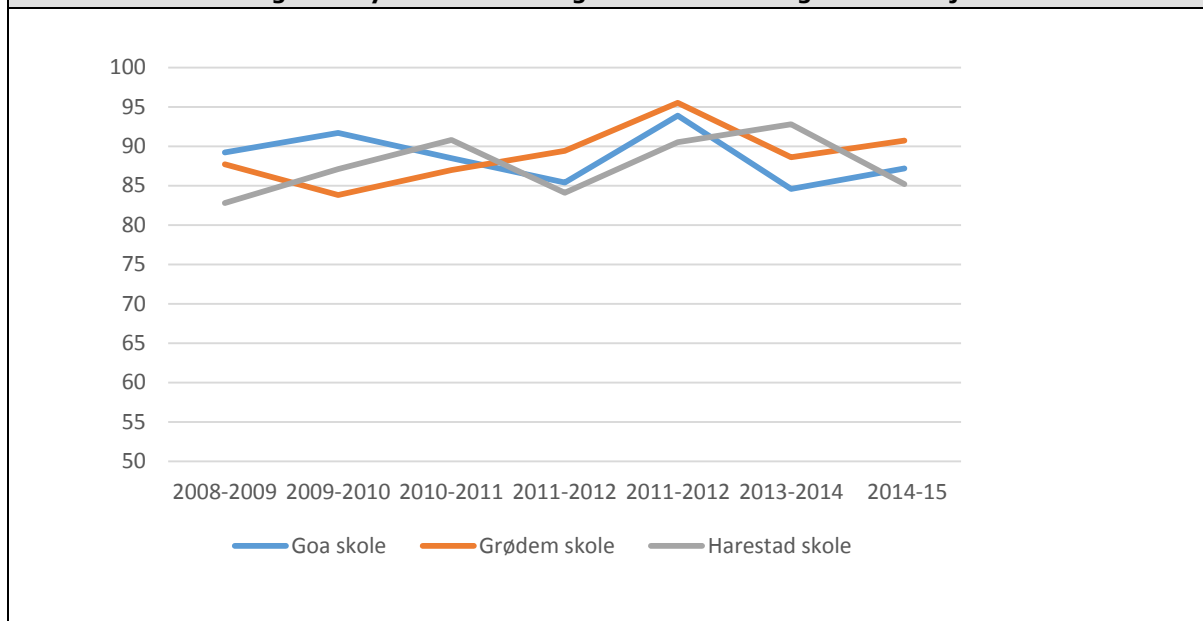

Tabellen viser at for elevkullet som gikk ut fra ungdomsskolene i 2010, var det elever fra Goa skole som hadde høyest fullføringsgrad. Det var flest elever som kom fra Grødem skole som ikke hadde fullført videregående opplæring innen fem år. Også i 2009 var det elever som kom fra Grødem skole som hadde den laveste andelen elever som fullførte videregående opplæring.

Neste figur viser hvor mange elever i prosent som ett år etter at de gikk ut av grunnskolen, hadde fullført og bestått VG 1.

Figur 2: Oversikt over hvor mange elever i prosent som fullførte og bestod VG1 for elevkull som gikk ut av Randaberg skoler 2008/2009 – 2014/2015.

Kilde: Tall fått fra Rogaland fylkeskommune og bearbeidet av Rogaland Revisjon.

Siden elevkullet 2008/2009 gikk ut av grunnskolene i Randaberg og frem til i dag, har det totalt for den enkelte ungdomsskole variert fra 84 prosent til 95 prosent hvor mange elever som fullførte VG1. Det varierer noe fra år til år om det er Goa, Grødem eller Harestad skole som hadde flest elever som fullførte første året.

Dersom en ser gjennomsnittet for syv år og tre år, er det ikke store forskjeller mellom skolene.

Tabell 6: Oversikt over hvor av mange elever som i gjennomsnitt i prosent fullførte og bestod VG1 for elevkull som gikk ut av Randaberg skoler 2008/2009 – 2014/2015. Kilde: Gjennomføringsbarometeret 2016.

	Snitt siste 7 år	Snitt siste 3 år
Goa skole	88,6	88,6
Grødem skole	89	91,6
Harestad skole	87,6	89,5

Det er Grødem skole som de siste syv årene har hatt størst andel elever som fullførte VG1.

2.4 OVERGANGEN FOR ELEVER MED SÆRSKILTE BEHOV OG DOKUMENTASJON SOM FØLGER ELEVEN

Ungdom som har fullført grunnskolen har rett til tre års fulltid videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-1. Retten til videregående opplæring gjelder uansett hvilke kunnskaper eller ferdigheter søkeren har tilegnet seg i løpet av grunnskolen. Elever som ikke får eller kan få tilfredsstillende utbytte av den *ordinære* opplæringen, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1. Dersom eleven skal få et opplæringstilbud som avviker fra eller som går utover det ordinære opplæringstilbudet, skal dette fremgå av et enkeltvedtak om spesialundervisning.

I veilederen fra Utdanningsdirektoratet står det: «Når elevene begynner i videregående opplæring, er det fylkeskommunen som er skoleeier. Siden det er en ny skoleeier, kan ikke informasjonen fra grunnskolen overføres til videregående opplæring uten samtykke. Når elever har fylt 15 år, er det eleven selv som samtykker⁸».

Revisjonskriterier:

- Skolene skal ha rutine som sørger for at elever med særskilte behov blir godt ivaretatt i overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring.
- Ungdomsskolene skal ha klarert med den enkelte elev over 15 år hvilken informasjon som skal følge eleven fra ungdomskolen til videregående skole.

Elever med fortrinnsrett

Noen elever har etter opplæringsloven fortrinnsrett til VG1. Dette gjelder for følgende elever:

- Elever som har omfattende behov for spesialundervisning og som har et særlig behov for inntak til et bestemt utdanningsprogram (forskrift til opplæringsloven § 6-15).
- Elever med sterkt nedsatt funksjonsevne (forskrift til opplæringsloven § 6-17).
- Elever med rett til opplæring i eller på tegnspråk (forskrift til opplæringsloven § 6-18).

For disse elevene skal kommunen, etter samtykke fra søker, melde fra til fylkeskommunen innen 1. oktober det året de går i 10. trinn om forhold som har betydning for søknaden. I forkant av dette har alle skolene møte med de elevene dette gjelder, og det er et eget skjema som foresatte og elev signerer på. Inntak på særskilt grunnlag innebærer at eleven slipper å konkurrere om skoleplass på grunnlag av grunnskolepoeng⁹. Den endelige søknadsfristen for disse elevene er 1. februar.

I desember holdes det et fellesmøte med PPT kommune og PPT fylke. I forkant av dette har skolene hatt møter med PPT kommune. På fellesmøte gjennomgås oversikten av elever, og

⁸ Tilgjengelig fra: <http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Veilederene-i-fulltekst/Veileder-Overganger-for-barn-og-unge-som-far-spesialpedagogisk-hjelp-eller-spesialundervisning/Overgangen-mellom-grunnskolen-og-videregaende-opplaring/>

⁹ Kriterier for inntak på særskilt grunnlag er beskrevet på www.vilbli.no

hvilken paragraf eleven skal søkes inn etter. Møtet tar også opp hvilke skoler og utdanningsprogram som er aktuelle for eleven.

Rådgiver har i tillegg individuelle samtaler med eleven og foresatte. I noen tilfeller er det også møte med PPT-kommune, foresatte og elev.

For noen av elevene er ekstra hospitering aktuelt ved den aktuelle videregående skolen før eleven bestemmer seg. Når eleven på nyåret mottar MinID, begynner søkingen. Skolene har litt ulik praksis for elever som søkes inn etter 1. februar-fristen. Goa skole og Harestad skole har foresatte og elev med når søknaden og vedlegg fylles ut. Grødem skole har møte i forkant med foresatte der de blir gjort kjent med hvilke vedlegg som følger søknaden. Søknaden fylles deretter ut sammen med eleven. Hvilke vedlegg som skal sendes inn, er avhengig av hvilken paragraf eleven søkes inn på. Dette er detaljert beskrevet i informasjonsskrivet fra fylkeskommunen (se vedlegg 2). Eksempler på dokumentasjon som vanligvis skal sendes inn er enkeltvedtak, sakkyndig vurdering og individuell opplæringsplan (IOP).

Det er likevel slik at det er eleven som kan bestemme hvilken dokumentasjon som skal legges ved. Rådgiver på Grødem oppgir at han aldri har opplevd at elever ikke har ønsket at dokumentasjonen skal sendes til videregående skole. Rådgiver på Harestad oppgir at hun har opplevd at det har vært foresatte som ønsker at noe av informasjonen ikke skal sendes inn.

Våren i 10. trinn holdes det møter mellom den videregående skolen og enkelteleven som har behov for tett oppfølging.

Skolene oppgir at det er få elever som søkes inn på fortrinnsrett, og i 2015 -2017 var det i Randaberg seks elever som ble søkt inn på fortrinnsrett. Dersom fylkeskommunen vurderer at en elev som er søkt inn på fortrinnsrett kan søke gjennom ordinært inntak, overfører fylkeskommunen eleven til dette inntaket. Rådgiverne i Randaberg oppgir at de elevene som ble søkt inn med fortrinnsrett i 2015 og 2016, kom inn på fortrinnsrett.

Elever med individuell behandling

Fristen for å søke videregående opplæring er også 1. februar for elever som søker om individuell behandling. Dette gjelder søkere som:

- Har rett til spesialundervisning og mangler vurdering med karakter i mer av halvparten av fagene (forskrift til opplæringsloven § 6-22).
- Minoritetsspråklige som mangler vurdering med karakter i mer enn halvparten av fagene (forskrift til opplæringsloven § 6-23).
- Søkere som av andre særlige grunner må behandles individuelt (forskrift til opplæringsloven § 6-25).
- Søkere som ikke har vurdering med karakter i mer enn halvparten av fagene (forskrift til opplæringsloven § 6-25).

For disse søkerne skal elektronisk vedleggsskjema være fylt ut. Hvilke vedlegg som skal sendes inn, er beskrevet i informasjonsskrivet fra fylkeskommunen, vedlegg 2. Rådgiver sitter sammen med foresatte og eleven og fyller ut søknad.

I de siste tre årene er det følgende antall elever som er søkt inn på individuell behandling:

2015: 5

2016: 5

2017: 11

Alle elevene som ble søkt inn på individuelt grunnlag kom inn i 2015 og 2016.

Rådgiverne oppgir at de ikke er med i prosessen som avgjør hvilken paragraf eleven skal søkes inn etter, men at de følger rådene de får fra PPT fylke som har en representant i inntaksnemda.

Overføringsmøter

Når det nærmer seg overgangen, i mai/juni, holdes det overføringsmøter mellom ungdomsskolen og den videregående skole. Her deltar elev, foresatte, kontaktlærer og rådgiver. Det hender at det er enkelte videregående skoler som ikke har kalt inn til overføringsmøte før etter skolestart i august. Rådgiverne oppgir at de da har purret på den aktuelle videregående skolen.

Elever som skolen bør vite noe om før skolestart

For noen elever som søker om inntak på ordinært grunnlag, kan det være forhold som den videregående skole bør vite om. For disse elevene skal det fylles ut et meldeskjema som lastes opp elektronisk i forbindelse med innsending av søknadsskjema. Vedlegg som kan lastes opp er beskrevet i informasjonsskrivet fra fylkeskommunen, vedlegg 2. Eksempler på aktuelle vedlegg kan være legeerklæring og informasjon om fravær.

VURDERINGER

Rådgiverne er aktive i prosessen rundt overføring av elever med særskilte behov. Når rådgiverne sitter sammen med eleven og eventuelt med foresatte for å søke om inntak, laster de også opp den dokumentasjonen som skal følge med søknaden. Hvilken dokumentasjon som skal legges ved er beskrevet i informasjonsskrivet fra fylkeskommunen. Men det er likevel eleven, så sant han/hun har fylt 15 år, som avgjør hvilken dokumentasjon som skal legges ved søknaden. Randaberg kommune har gode rutiner for overgangen for elever med særskilte behov

2.5 UTDANNINGSVALG OG YRKESRÅDGIVNING

Faget utdanningsvalg ble innført i 2008, og skal bidra til en god overgang mellom ungdomsskolen og videregående opplæring. Fra og med august 2016 skal all opplæring ta utgangspunkt i ny læreplan. I den nye læreplanen er det blant annet gjort endringer i

formålet med faget, og det er tatt inn flere kompetansemål. Mange av tiltakene for å sikre en god overgang for elevene er inkludert i dette faget.

I opplæringsloven § 9-2 står det "*Elevene har rett til nødvendig rådgiving om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg og om sosiale spørsmål.*» Dette er nærmere utdypet i forskrift til opplæringsloven § 22-3: «*Den enkelte elev har rett til rådgiving om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg. Utdannings- og yrkesrådgivinga har som formål å bevisstgjere og støtte eleven i val av utdanning og yrke og utvikle kompetansen til den enkelte til å planleggje utdanning og yrke i eit langsiktig læringsperspektiv.*»

I kommunens lokale læreplan for Utdanningsvalg står det «*Utdanningsvalg skal gi elevene bedre forutsetninger for å gjøre bevisste utdannings- og yrkesvalg, knytte grunnskole og videregående skole tettere sammen og knytte grunnskole opp mot lokalt næringsliv. Denne lokale læreplanen skal være styrende for det innhold og de aktiviteter Utdanningsvalg skal ha på de tre skolene.... Faget Utdanningsvalg skal bidra til at elevene oppnår kompetanse i å treffe karrierevalg som er basert på elevens ønsker og forutsetninger...¹⁰*».

Revisjonskriterier:

- Faget utdanningsvalg skal bidra til at elevene blir mer bevisste på valg av utdanning og yrke.
- Alle elever skal få tilbud om nødvendig rådgivning om utdannings- og yrkesvalg, og rådgivningen skal bidra til at elevene på ungdomstrinnet blir mer bevisste på valg av utdanning og yrke.

2.5.1 FORMÅL OG ORGANISERING AV FAGET

I kommunens lokale læreplan er det utarbeidet formål som skal gi en pekepinn på hva elevene skal gjennomgå de tre årene¹¹: Faget skal i løpet av tre år utgjøre totalt 110 timer, noe som tilsvarer ca. 146 skoletimer à 45 minutter. I Randaberg er timene fordelt på:

8.trinn - 38 timer

9.trinn - 70 timer

10.trinn - 38 timer

Dette gir en timefordeling på ca. 1 time i uken på 8. trinn, 1,5 time i uken på 9. trinn og 1 time i uken i 10. trinn. Alle skolene har timeplanfestet timene. Det er ikke karaktervurdering eller eksamen i faget. Det vil si at eleven får enten «*deltatt*» eller «*ikke deltatt*» på sitt vitnemål.

Skolene begynner i 8. trinn med en introduksjon til faget, hvor elevene skal bli bevisste på egne interesser og evner. Elevene utfordres med spørsmål som «*hvem er jeg og beskriv deg selv*». Ved alle de tre skolene har en organisert faget ved at det på 8. trinn er kontaktlærer som har faget, og på 9. trinn er det vanligvis rådgiver som har faget. På 10. trinn har rådgiver

¹⁰ Randabergskolens læreplan i Utdanningsvalg 2015-2016.

¹¹ Randabergskolens læreplan i Utdanningsvalg 2015-2016.

på Grødem skole i år den ene klassen, og en av kontaktlærerne har den andre klassen. Ved Goa skole og på Harestad skole er det kontaktlærer som har faget på 10. trinn. En av lærerne uttrykker: «Det fungerer fordi vi har rådgiver i ryggen, som er innom og minner oss på ting og hjelper til.» På Harestad skole oppgir lærerne som har faget på 10. trinn i år at det ikke er de som har ansvar for faget, selv om det er de som står oppført med timene. De mener at det er rådgiver som har ansvaret, og oppgir at timene brukes til ordinær undervisning i fag, avhengig av hvilke fag som har mistet/kommer til å miste timer i forbindelse med hospitering eller andre tilbud som er en del av utdanningsvalg. Men lærerne synes likevel at det er greit at timene står på timeplanen, for når for eksempel rådgiver skal informere elevene om søknadsprosessen, bruker de disse timene.

Både nåværende elever på Harestad skole og en tidligere elev oppgir at de har reagert på at timene i utdanningsvalg har blitt brukt til andre fag, og noen elever uttrykte at de i 8. trinn gjorde hva de ville i timene.

De lærerne som har faget utdanningsvalg har ikke noe spesiell kompetanse til å undervise i faget, men dette er det heller ikke krav om.

Tabell 7 gir en oversikt over faget samt andre aktiviteter som er knyttet til overgangen.

Tabell 7: Oversikt over sentrale aktiviteter i faget utdanningsvalg 2016-2017. Kilde: Randaberg kommune, lokal læreplan for utdanningsvalg.	
Tid for gjennomføring	Tiltak
8. trinn	
August til september	Få oversikt over det lokale næringsliv i Randaberg.
Oktober til desember	Bli bevisst personlige interesser o.l. Skrive jobbsøknader.
Mars	Fortsette prosjektet det lokale næringsliv.
9. trinn	
September til desember	Få kjennskap til tilbudsstrukturen for videregående opplæring.
Mars	Hospitere på Randaberg videregående skole.
April/Mai	3 dager ut i arbeid.
10. trinn	
August - Desember	Ulike interestetester Velge utdanningsprogram til hospitering. Besøke aktuelle utdanningsmesser. Besøke yrkesmessen. Karrieresamtaler med rådgiver. Teambuilding med forsvaret.
Januar-Februar	Karrieresamtaler. Samtaler elev/foresatte Søke videregående opplæring (1. februar/1. mars).

Prosjektuke

På slutten av 8.trinn gjennomfører elevene i Randaberg kommune en prosjektuke «Det lokale næringsliv». Elevene skal bli kjent med næringslivet som er i regionen, og elevene blir

gruppevis plassert i ulike næringer. Elevene får med seg et arbeidshefte, «*Ut i Arbeid*» som fylles ut i løpet av prosjektuken. I heftet skal eleven notere praktiske opplysninger om seg selv og arbeidsgiveren, samt svare på spørsmål relatert til arbeidsoppholdet. Prosjektuken loggføres av eleven, og presenteres for de andre elevene i klassen etter endt opphold. Noen av elevrådsrepresentantene oppgir at presentasjonene ikke ble gjennomført.

Arbeidspraksis

Skolene gjennomfører tre dager med arbeidspraksis for elevene i 9.trinn. Hensikten er at elevene skal få prøve seg i arbeidslivet. Skolene gir ut et skriv til foresatte med informasjon om arbeidspraksisen. De fleste elever klarer å skaffe seg jobb selv, ofte via bekjenskaper, men noen oppgir at det var mange bedrifter som sa nei.

Noen av elevrådsrepresentantene poengterer at det kan være vanskelig å få relevante arbeidsplasser i arbeidspraksisen. En FAU-representant oppgir at de lett kan ende opp med en jobb som de ikke ser for seg i fremtiden, og FAU-representanten foreslår at skolene kunne knyttes til seg praksisplassbedrifter/samarbeidsbedrifter. Hvis eleven ikke finner arbeid hjelper rådgiverne eleven, og en av rådgiverne uttrykker: «*Jeg har noen jobber i bakhånd som de kan få dersom de ikke klarer å skaffe en jobb.*»

Elevrådsrepresentantene oppgir at arbeidspraksisen var lærerik og nyttig.

Hospitering

Kommunen har inngått en avtale med Rogaland fylkeskommune¹² om hospitering to dager på 9. trinn på Randaberg videregående skole. Skolen har utdanningsprogram innen studiespesialisering, elektrofag, medier og kommunikasjon, helse og oppvekst, arbeidstrening og teknikk og industriell produksjon. Elevene søker hvilken linje de ønsker å hospitere på, og de må sette opp tre alternativ. I forbindelse med hospiteringen på 9. trinn avholder også Randaberg videregående skole informasjonsmøte for de foresatte. Noen av elevrådsrepresentantene oppgir at det er uheldig at de i 9. trinn kun får velge Randaberg videregående skole, fordi noen elever vet at de ikke vil gå der. Men elevene skryter av måten Randaberg videregående skole gjennomfører hospiteringen på.

Elevene synes at det er uheldig at de ikke er sikret sitt førstevalg. I praksis innebærer dette at elever kan ende opp med å hospitere på utdanningsprogram de ikke ønsker å gå på. Hvert år er det noen elever som ikke får førstevalget sitt, og både noen nåværende og en tidligere elevrådsrepresentant reagerer på dette.

I 10. trinn kan elevene hospitere på følgende videregående skoler:

- Bergeland skole (kunst, design og arkitektur, medier og kommunikasjon)
- Jåttå skole (arbeidstrening, restaurant og matfag)
- Øksnedvad skole (arbeidstrening, naturbruk)

- Godalen skole (bygg og anleggsteknikk, design og håndverk, service og samferdsel)
- Sola skole (idrettsfag)
- Stavanger katedralskole (musikk, dans og drama)
- St. Svithun skole (studiespesialisering med toppidrett)
- Randaberg skole (arbeidstrening, elektrofag, helse og oppvekst, medier og kommunikasjon, studiespesialisering, teknikk og industriell produksjon)

Elever som ønsker å hospitere på studiespesialisering, må hospitere på Randaberg videregående skole. Det er flere både nåværende og tidligere elevrådsrepresentanter reagerer på at de ikke får velge mellom flere skoler. Noen uttrykker at de kunne ønske å få hospitere på skoler som for eksempel St. Olav- eller St. Svithun videregående skole. En tidligere elevrådsrepresentant uttrykker: *«Jeg skulle ønske det var flere valgmuligheter når det kom til hvor vi kunne hospitere. Jeg visste egentlig før vi startet hospiteringen at jeg ikke kom til å søke på noen av de skolene vi kunne hospitere på.»* Skolesjefen oppgir at de flere ganger har spurt fylkeskommunen om elevene kan få hospitere på andre skoler også, men at de ikke har fått gjennomslag for dette.

Noen elevrådsrepresentanter sier at de savner mer informasjon om den enkelte skole og ikke bare utdanningsprogram. Elevene reagerer på at de må velge ulike utdanningsprogram de to årene, fordi noen elever vet hvilket program de vil på og ønsker heller å se forskjellen på to ulike skoler. En tidligere elev uttrykker: *«Dersom noen hospiterte på studiespesialisering i niende og ikke ønsket dette igjen, valgte mange en retning de ikke hadde tenkt å gå på likevel men som kunne være morsom å prøve. Dette kan ta opp plasser fra elever som virkelig ønsket disse retningene.»*

Rådgiverne har utarbeidet et opplegg hvor elevene skal ha presentasjoner etter hospiteringen, men elevrådsrepresentanter ved en av skolene oppgir at dette ikke alltid har blitt fulgt opp. En lærer oppgir også at det hender at det ikke er nok tid til å gjennomføre presentasjonene.

Elevrådsrepresentantene oppgir at hospiteringen var lærerik og nyttige. Tidligere elevrådsrepresentanter er enige i dette, og tre av dem oppgir at dette var klart mest relevante for overgangen.

Utdanningsmesser

I 10. trinn deltar elevene på ulike yrkes-/utdanningsmesser i regi av kommunen og fylkeskommunen for å blant annet forebygge feilvalg. Utdanningsmessene kan gi verdifull informasjon om utdanningsvalget. Alle elevene på 10. trinn skal delta på den årlige yrkesmessen i Stavanger. Her stiller alle offentlige videregående skoler i regionen, samt noen private. Enkelte tidligere elevrepresentanter oppgir at yrkesmessen var nyttig og hadde betydning for valg av skole.

Generelt om faget utdanningsvalg

Tidligere elevrådsrepresentanter oppgir at de opplevde faget utdanningsvalg som nyttig, og at det var til god hjelp for videre valg. FAU-representanter oppgir at deres inntrykk er at skolene jobber godt med faget utdanningsvalg.

2.5.2 YRKESRÅDGIVNING

Arbeidstidsavtalen «SFS 2213 Undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal grunnopplæring¹³» sier noe om hvor mye rådgivningsressurser ungdomsskolene skal ha. Ressursene som er avsatt henger sammen med antall elever ved skolen. Elevene er gitt en lovfestet rett til individuell utdannings- og yrkesrådgivning¹⁴. For elevene på ungdomstrinnet er det viktig å få et best mulig grunnlag for sine beslutninger om valg av utdanning og yrke. Mangelfull utdannings- og yrkesrådgivning kan føre til feil valg, som kan føre til at eleven velger å slutte på skolen.

Tabell 8 gir en oversikt over ressurser skolene er pålagt å sette av til rådgivningstjeneste (og sosiallærertjeneste) på ungdomstrinnet, og hva de faktisk bruker¹⁵.

Tabell 8: Resurser til rådgivningstjeneste på skolene i Randaberg. Kilde: Randaberg kommune.			
	Harestad	Grødem	Goa
Antall elever på ungdomstrinn	211	149	87
Timer til rådgivnings- og sosiallærere tjeneste etter tariff	9 t/u	6 t/u	4 t/u
Timer skolen bruker på bare rådgivningstjenesten	12 t/u	10 t/u	7,5 t/u

Som det kommer frem av tabellen bruker skolene mer ressurser på rådgivningstjenesten enn de er pålagt ut fra arbeidstidsavtalen. I tillegg til timene som går til rådgivning, er det egne timer som går til sosiallærertjenesten. Rådgiver informerer hvert enkelt trinn om de ulike utdanningsvalgene som finnes, hvordan utdanningsprogrammene er lagt opp og hvilke valgmuligheter elevene har. På 10. trinn har rådgiver individuelle samtaler med hver enkelt elev. Foresatte kan også delta på samtalene. Rådgiver på Harestad skole oppgir at hun har to samtaler med elevene på 10. trinn, en ved skoleoppstart og en i november - januar. Noen av elevene trenger flere samtaler for å bli klare til å ta et valg.

I elevundersøkelsen inngår følgende påstand: «Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen». Svarkategoriene går fra en til fem, der fem er

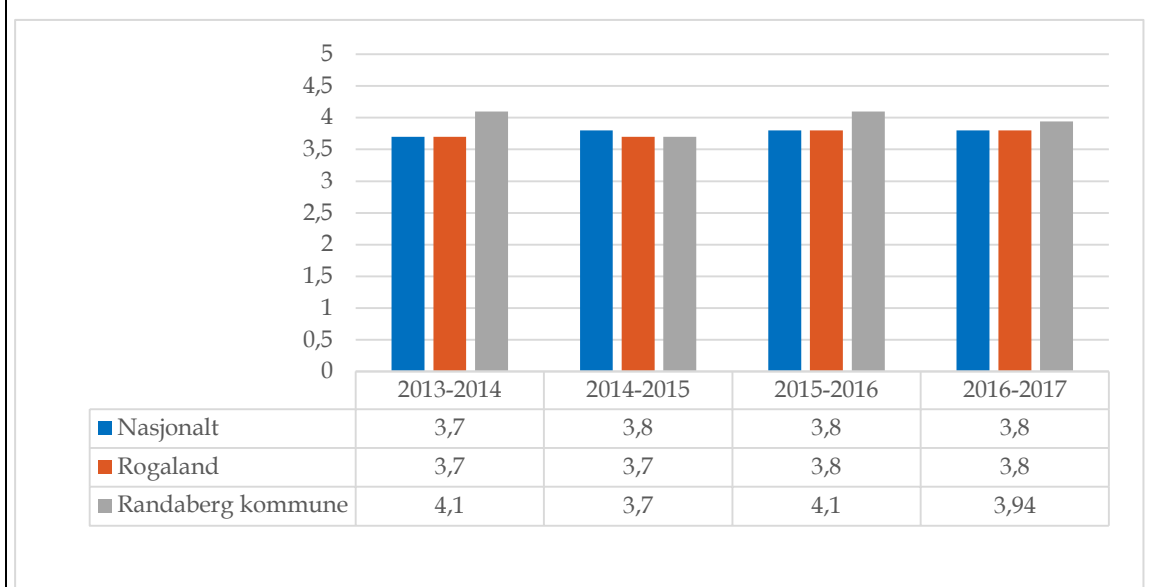
¹³ Tilgjengelig fra: https://www.utdanningsforbundet.no/upload/Endelig_protokoll_vedlegg.pdf

¹⁴ I følge opplæringsloven § 9-2 har elevene rett til nødvendig rådgivning om utdannings- og yrkesvalg. Retten til individuell utdannings- og yrkesrådgivning følger av forskrift til opplæringsloven kapittel 22.

¹⁵ Timene er oppgitt som antall 45 minutters enheter redusert undervisning i uken for lærerne som er rådgivere.

høyest (best) verdi. Figur 3 gir en oversikt over om elevene har fått nok grunnlag for videre valg av yrke.

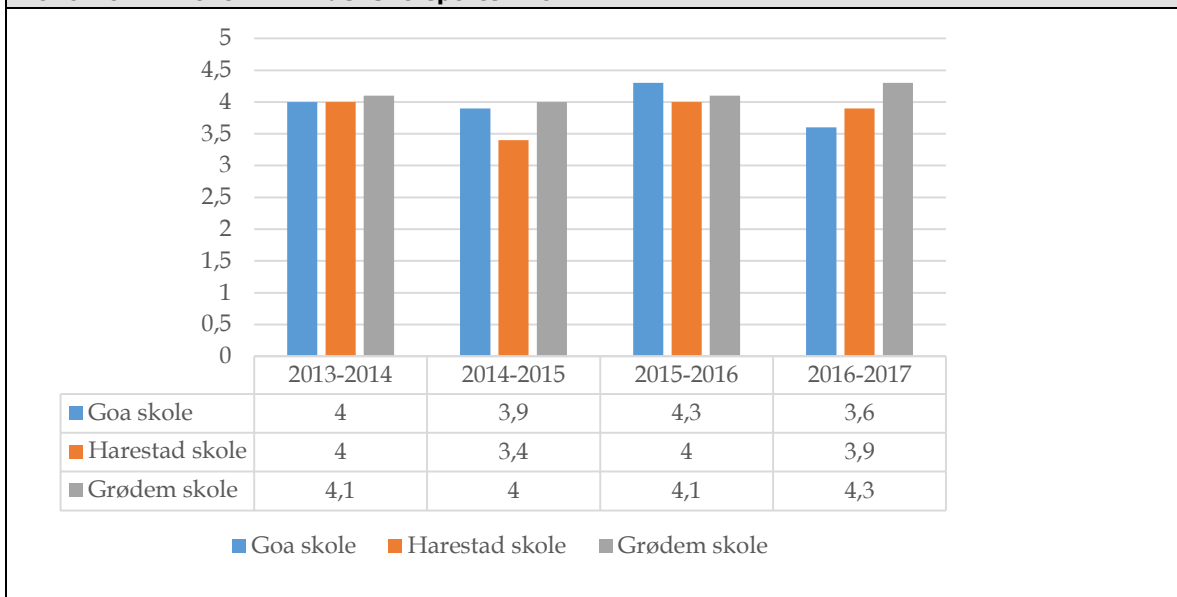
Figur 3 – Elevundersøkelsens påstand: «Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen» for skoleårene 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 og 2016-2017. 10. trinn. Kilde: Skoleporten.no.

Figuren viser at tiendeklassingene i Randaberg kommune i tre av fire skoleår var mer fornøyd med grunnlaget de har fått til å kunne velge utdanning og yrke enn gjennomsnittlig for fylket og nasjonalt.

Figur 4 viser resultatene for samme påstand på skolenivå i Randaberg.

Figur 4: Elevundersøkelsens påstand: «Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen» for skoleårene 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 og 2016-2017 - 10. trinn. Kilde: Skoleporten.no

Av figuren ser vi at det frem til og med skoleåret 2015-2016 var elever ved Grødem og Goa skole som var mest fornøyd med grunnlaget de fikk for å kunne velge utdanning og yrke¹⁶. Resultatene for elevundersøkelsen i 2016-2017 viser en fremgang for Grødem skole, men en tilbakegang for Harestad og Goa skole. Størst tilbakegang var på Goa skole. Ledelsen hadde ingen forklaring på endringen, og oppgir at rutinene har vært som tidligere år. Samtidig er det viktig å være klar over at de elevene som svarte på elevundersøkelsen, ikke har vært igjennom overgangen.

De elevrådsrepresentanter på 10. trinn som vi har snakket med mener at yrkes- og utdanningsrådgivningen elevene har fått i 10. trinn er god. Elevene kan droppe innom rådgiver ved behov, noe som fungerer bra og som flere benytter seg av.

VURDERINGER

Skolene i Randaberg har et godt og variert opplegg for faget utdanningsvalg, og elevene deltar i arbeidslivspraksis, hospitering på videregående skoler og på ulike yrkesmesser. Utdannings- og yrkesrådgiverne er tett involvert i arbeidet med overgangen fra ungdomsskole til videregående.

Elevene oppgir at de spesielt opplever hospiteringen som nyttig, men det er også noen elever som reagerer på at de ikke kan velge mellom flere skoler å hospitere på. Dette er nok særlig uheldig for elever som vil begynne på studiespesialisering, men som kun kan hospitere på Randaberg videregående skole. Vi anbefaler kommunen å søke å finne en løsning på dette sammen med fylkeskommunen, slik at elevene kan velge mellom flere videregående skoler i hospiteringen. Dette gjelder kanskje spesielt for de skoler statistikken viser at elever i fra Randaberg søker seg til.

Noen elever reagerer på at de må velge ulike utdanningsprogram i 9. og 10. trinn, og at ikke alle får førstevalget sitt. For noen elever som er sikre på hvilket utdanningsprogram de skal på, kan det nok være mer nyttig å hospitere på det sammen utdanningsprogram to ganger, men på to ulike skoler.

Ansvar mellom rådgiver og lærer fremstår som noe uavklart, hvem som har ansvar for hva. Vi anbefaler at ansvarsdelingen mellom rådgiver og lærere i utdanningsvalg blir klargjort.

Resultatene fra elevundersøkelsen viser at elevene er relativt fornøyde med grunnlaget de får til å kunne ta et valg om utdanning og yrke, og en skårer bedre enn Rogaland og Norge totalt. Det gode resultatet henger nok sammen med en grundig gjennomføring av faget utdanningsvalg, men også med god yrkesrådgivning. Men resultatene i fra elevundersøkelsen for 2016/2017 viser en tilbakegang i forhold til fjorårets resultat for to av

---

¹⁶ Både Goa skole og Grødem skole har 4,07 i gjennomsnitt over de tre skoleårene.

skolene. Spesielt gjelder dette for Goa skole, og her bør skolen gjøre nærmere undersøkelser for å finne ut hva nedgangen kan skyldes.

Både faget utdanningsvalg og yrkesrådgivningen synes å bidra til at elevene blir mer bevisste på valg av utdanning og yrke.

2.6 PROSJEKTER OG SAMARBEID MED FYLKESKOMMUNEN

Revisjonskriterier:

- Randaberg kommune og Rogaland fylkeskommune skal ha et systematisk samarbeid om overgangen mellom ungdomsskole og videregående opplæring.

Ny GIV

For å få flere til å gjennomføre videregående opplæring, iverksatte Kunnskapsdepartementet oppfølgingsprosjektet Ny GIV i 2010. Prosjektet var statlig finansiert og bestod blant annet av¹⁷ overgangsprosjektet som var et systematisk samarbeid mellom kommune og fylkeskommune om tett oppfølging av svakt presterende elever som risikerte å ikke mestre videregående opplæring. I Ny GIV-prosjektet ble de ti prosent svakest presterende elevene halvveis i 10. trinn plukket ut på bakgrunn av karakterer. Elevene fikk da et tilbud om intensivopplæring i grunnleggende lese-, skrive- og regneopplæring siste semester på ungdomsskolen. Tilbudet var frivillig. Det ble skolert egne «Ny GIV lærere». Grunntanken var at gode, grunnleggende ferdigheter ville øke elevenes motivasjon og evne til gjennomføring av videregående opplæring. Deltakerne fikk også en egen oppfølging når de startet i videregående skole. Randaberg deltok i prosjektet, og prosjektet varte formelt ut 2013. Randaberg kommune kan ikke legge frem noen dokumentasjon på om dette prosjektet ga elevene økt kompetanse eller økt fullføringsgrad, men ansatte ved skolekontoret oppgir at de som deltok gikk litt opp i karaktersnitt. I tillegg har Ny GIV lærerne oppgitt til tjenesteområdet skole at prosjektet også førte til bedre motivasjon, mer muntlig aktivitet og bedre trivsel blant elevene som deltok.

Etter at prosjektperioden ble avsluttet har Randaberg kommune fortsatt med prosjektet, men det er nå opp til den enkelte rektor hvordan de velger å organisere dette. På Goa skole blir elever som har lavere enn tre i snitt, invitert til en samtale sammen med foresatte rundt jul. Elevene gis da et tilbud om å være med i Ny GIV. Ledelsen ved Harestad skole oppgir at de har hatt Ny GIV nesten hvert eneste år, men at de de senere årene gir det som opplæring hele året. Ved Grødem skole oppgir ledelsen at de har dette hvert år på 10. trinn, og at det jobbes med dette gjennom hele året gjennom styrkningsressurser. På Grødem skole og Harestad skole er Ny GIV organisert gjennom styrkningsressurser hele året i 10. trinn. I

---

¹⁷ Ny GIV, oppfølgingsprosjektet-samarbeid om oppfølging av ungdom.

tilstandsrapporten til kommunen 2016, står det: «Vi ser nå at oppfølging og system på de videregående skolene varierer mye, og vi vil derfor vurdere om, og i så fall hvordan, vi skal videreføre dette tiltaket.»

I en nasjonal rapport¹⁸ om effekter av Ny GIV fremkommer det: «Vi finner ikke tegn til slike forskjeller og dermed ikke tegn til effekter av å innføre intensivopplæring, verken på karakterer eller tidlig gjennomstrømning.»

Ledere i fra Randaberberg videregående skole oppgir at de ikke lenger har Ny GIV i fylkeskommunen, men at det hender at de oppdager at enkelte ungdomsskoler har skrevet på meldingsskjemaet til eleven at han/hun har vært Ny GIV-elev.

GLIDELÅSEN

Randaberg kommune har i samarbeid med Rogaland fylkeskommune og flere kommunale tjenester (NAV, SLT, skole, barnevern, PPT, tverrfaglig team og folkehelse) startet et pilotprosjekt, *Glidelåsen*, for å hindre utsatte elever å droppe ut av videregående skole. I Randaberg kommunes «Handlingsplan mot fattigdom blant barn og unge»¹⁹ står det: «Om lag halvparten av elevene som dropper ut av videregående opplæring gjør dette grunnet skole/fag, og den andre halvdelene dropper ut grunnet utfordringer i forbindelse med levekår. Glidelåsen vil dreie seg om elever med levekårsutfordringer. Det vil si elever som på grunn av forstyrrende faktorer som ikke har direkte med skolen å gjøre står i fare for å avslutte sin videregående opplæring.»

Glidelåsen-prosjektet har to hovedmål, hvor det ene målet er at deltakerne skal fullføre og bestå videregående opplæring. Det andre hovedmålet er at det skal gjøres fortløpende vurderinger av i hvilken grad de berørte systemene hemmer eller fremmer elevers muligheter til å fullføre og bestå videregående opplæring. Sistnevnte omhandler at en skal forsøke å finne ut hvordan kommunale tjenester kan identifisere unge som med utgangspunkt i levekårsutfordringer vil kunne bli skolesluttere, og se hvordan kommunen kan supplere og/eller forsterke de tjenestene som de videregående skolene yter i de tilfellene der en elev mistrives eller av andre grunner er i ferd med å slutte²⁰.

Elevene velges ut ved at skolene legger frem mulige kandidater som kan være med. Deretter avgjør en styringsgruppe bestående av oppfølgingstjenesten, kommunen og fylkeskommunen hvem som får tilbud om å delta. Elevene plukkes ut på bakgrunn av levekårsutfordringer knyttet til eleven og familien. Elevene må kunne delta i et ordinært løp, og de søkes inn på grunnlag av § 6-25 i opplæringsloven. Elevene gis da et tilbud om å være med. Elevene fikk oppnevnt hver sin ressursperson fra oppfølgingstjenesten og en kontaktperson fra Randaberg kommune. Dette refereres til som elevenes *heiagjeng*, og har en sentral rolle i prosjektet. Det blir avholdt møte mellom elever, foresatt, representant fra

¹⁸ Effektevaluering av intensivopplæringen i overgangsprosjektet, Ny GIV, andre delrapport. Rapport 2016/08 Statistisk sentralbyrå.

¹⁹ Handlingsplan mot fattigdom blant barn og unge 2015-2018

²⁰ Fra *Glidelåsen: rapport etter 1 år*.

ungdomsskolen og koordinator fra Rogaland fylkeskommune i mai på 10. trinn. Noen av elevene får møte kontaktlærer på videregående i forkant av skolestart, og det holdes oppstartsmøter ved oppstarten av skoleåret for alle elevene. Elevene følges i tre – fem år, og planen er også å følge elevene i noen grad i læretiden.

Det er 23 elever som per i dag er en del av glidelåsprosjektet. I tillegg er det 10 som har fått tilbud om å være med av de som går ut av 10. trinn våren 2017. Prosjektet har en varighet på 3-5 år, med målsetting om at flest mulig av elevene skal fullføre videregående opplæring. Så langt i prosjektet er det ingen av elevene som har sluttet i videregående opplæring. Prosjektet vekker interesse, og skolesjefen har deltatt på flere konferanser og orientert om prosjektet. Prosjektet har fått økonomisk støtte fra Bufdir og Rogaland fylkeskommune.

OPPFØLGINGSTJENESTEN

Oppfølgingstjenesten er en fylkeskommunal lovpålagt tjeneste, for ungdom mellom 15 og 21 år med rett til videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-6. Tjenestens målgruppe er ungdom som:

- ikke søker videregående opplæring
- takker nei til videregående opplæring
- slutter i videregående opplæring.

Oppfølgingstjenestens formål er å sørge for at ungdom i målgruppen får tilbud om opplæring, arbeid eller andre tiltak som på sikt kan gi mulighet for å gå inn i kvalifiserende opplæringsløp. I 2015-2016 kartla Oppfølgingstjenesten Rogaland 4348 ungdommer. Flere av ungdommene er i jobb, får oppfølging av Oppfølgingstjenesten, får oppfølging av NAV eller er syke, men det er også ungdommer som takker nei til tilbud fra Oppfølgingstjenesten.

En ansatt i fra Oppfølgingstjenesten har kontor på Randaberg videregående, og han har blant annet ansvar for elever fra Randaberg kommune. Oppfølgingstjenesten, rådgivere på de videregående skolene og psykolog har ukentlige møter, hvor de blant annet diskuterer videre oppfølging av enkelt elever.

Ansatte i fra tjenestområdet skole oppgir at kommunen ikke blir informert om at en elev har sluttet videregående opplæring, dersom eleven ikke ønsker det.

VURDERINGER

Randaberg kommune synes å ha et godt samarbeid med fylkeskommunen om overgangen. Det er for tidlig å trekke noen konklusjoner om prosjektet Glidelåsen, men så langt ser dette ut til å være et vellykket samarbeidsprosjekt.

Ny-GIV var et prosjekt som både var på ungdomsskolen og i videregående opplæring. Når prosjektet er avsluttet, har Randaberg fremdeles en variant av Ny-GIV, men dette er ikke

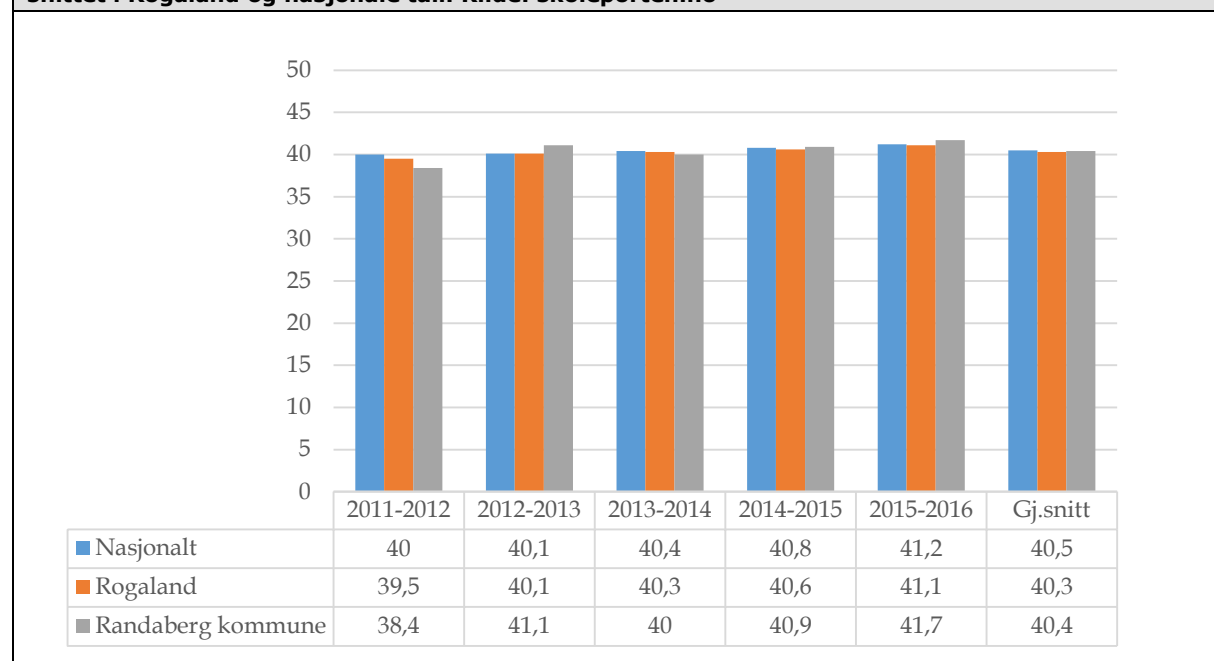

nødvendigvis noe som videregående skoler har fortsatt med. Revisjonen stiller spørsmål ved hvorfor Randaberg har fortsatt med prosjektet dersom det ikke følges opp på videregående.

2.7 RANDABERGELEVENES KARAKTERUTVIKLING OG VURDERINGSSITUASJONER

Kvalitetsmeldingen til Rogaland fylkeskommune for 2016, viser at elever som har gode karakterer fra grunnskolen, statistisk sett har større sjanse for å fullføre videregående opplæring. Elevenes karakterer, grunnskolepoengene, er et gjennomsnitt av alle karakterer i standpunkt og eksamenskarakterer multiplisert med 10. Skoleporten publiserer grunnskolepoengene nasjonalt, på fylkesnivå, på kommunenivå og på skolenivå. Figur 5 viser gjennomsnittlig antall grunnskolepoeng de siste seks skoleårene sammenlignet med snittet i fylket og for hele landet. I gjennomsnitt har Randabergelevnene høyest grunnskolepoeng disse skoleårene.

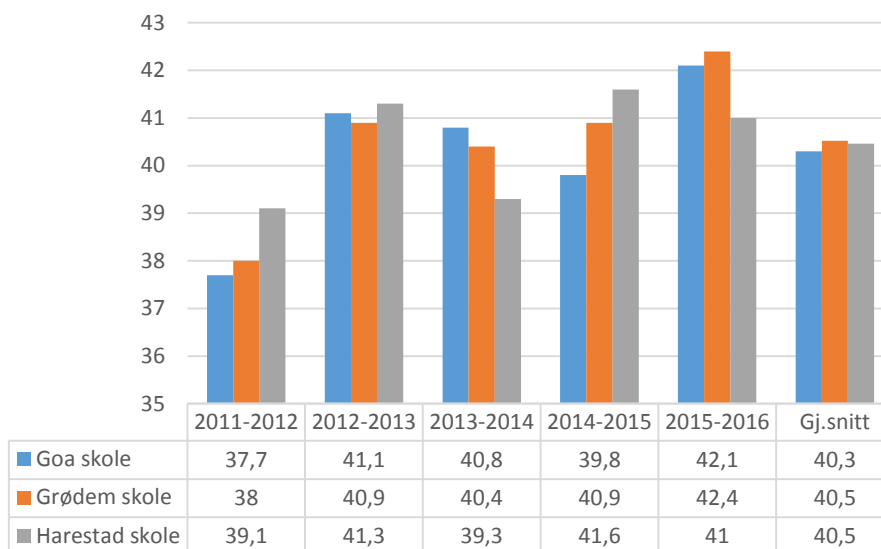
Figur 5: Antall grunnskolepoeng for ungdomsskoleelevene siste seks skoleår sammenlignet med snittet i Rogaland og nasjonale tall. Kilde: skoleporten.no

Tabellen viser at grunnskolepoengene de to siste årene har økt noe i Randaberg. Grunnskolepoengene både i 2014/2015 og 2015/2016 var bedre enn snittet i Rogaland og i hele landet. Det er noe svingninger i grunnskolepoeng fra år til år.

Figuren nedenfor viser grunnskolepoeng de fem siste årene fordelt på den enkelte skole.

Figur 6: Antall grunnskolepoeng for ungdomsskoleelevene i Randaberg kommune seks skoleår.
Kilde: Skoleporten.no

Figur 6 viser at det varierer i fra år til år hvilken skole som har høyest grunnskolepoeng. I 2016 var grunnskolepoengene høyest for Grødem skole, mens Harestad skole hadde høyest året før. Det er naturlig at grunnskolepoengene kan variere fra år til år.

Ansatte på tjenestoområdet skole oppgir at kommunen har jobbet aktivt med vurderingskulturen. Ifølge tilstandsrapporten for 2016 har skolesjefen valgt å ha fokus på dette fordi kommunen ser at elevene i Randaberg gjør det godt på nasjonale prøver i 8. og 9. klassetrinn i forhold til landsgjennomsnittet, og at elevene gjør det godt på sentralgitt eksamen, men har dårligere grunnskolepoeng (standpunktkarakterer) enn gjennomsnittet i landet. Skolesjefen opplyser at når elevene viser resultat godt over gjennomsnitt på både nasjonale prøver og eksamen, er det derfor liten grunn til at standpunktkarakterer og grunnskolepoeng ikke skulle vise igjen dette tilsvarende.

I tilstandsrapporten for 2016 kommer det frem at for eksempel i norsk karakter skriftlig hadde elevene i Randaberg 0,1 i karakterforskjell mellom standpunkt og eksamen, hvor eksamen var best. Totalt i landet var avvik på 0,26 hvor eksamen var best. Kommunen trekker den konklusjon om at standpunktkarakteren i norsk derfor skulle vært 0,16 bedre. Rogaland Revisjon ser at dette er en tolkningsmulighet, men ser samtidig at dette ikke trenger å være den eneste tolkningsmuligheten. En annen tolkningsmulighet er at lærerne i Randaberg setter mer riktige standpunktkarakterer enn lærerne i snitt for hele landet gjør. Revisjonen vil minne om at en eksamen er et øyeblikksbilde som sier noe om hvordan eleven gjør det en enkelt dag. Det at elever får bedre eksamenskarakter enn standpunktkarakter kan også henge sammen med at elevene da i større grad kan forberede seg om ett fag i noen dager, istedenfor slik som de må ellers i året, hvor elevene kan ha flere vurderingssituasjoner i samme uke, i tillegg til lekser.

Vurderingssituasjoner

Ved ungdomsskolene er det en uttalt «policy» at elevene ikke bør ha mer enn to vurderingssituasjoner i uken. Elevrådsrepresentanter fra de tre skolene uttrykker at det i enkelte uker er mange vurderinger. Dette gjør at elevene opplever at de ikke alltid klarer å forberede seg godt nok til alle, noe som kan føre til at de får dårligere karakterer. Ved Grødem skole og Goa skole oppgir elevrådsrepresentantene at de har prøvd å ta dette opp med lærer, men lærerne sier at det er vanskelig å organisere det annerledes. Noen elevrådsrepresentanter sier at lærerne ikke kommuniserer godt nok.

Rogaland Revisjon har gjennomgått ukeplanen til 10. trinn på Goa skole og til en klasse på Grødem skole og en klasse på Harestad skole for uke 46-50 og uke 4-8. I tabellen nedenfor finner en antall uker hvor elevene har to vurderinger eller mer.

Tabell 9: Gjennomgang av antall vurderingssituasjoner i 10 uker Kilde: Karakterutvikling.		
	Antall uker med to vurderinger	Mer enn to vurderinger
Goa skole	2	3 (2 uker med 4 vurderinger)
Grødem skole	5	1 (3)
Harestad skole	2	4 (3 vurderinger)

I en periode på ti uker har elevene fem eller seks av ukene to prøver eller mer. På Goa skole hadde 10.trinnet to uker fire vurderinger, og på Harestad skole hadde eleven fire uker med tre vurderinger. I våre forvaltningsrevisjoner i Sandnes kommune og Gjesdal kommune, fant vi også at elevene i enkelte uker hadde mellom tre – fem vurderingssituasjoner.

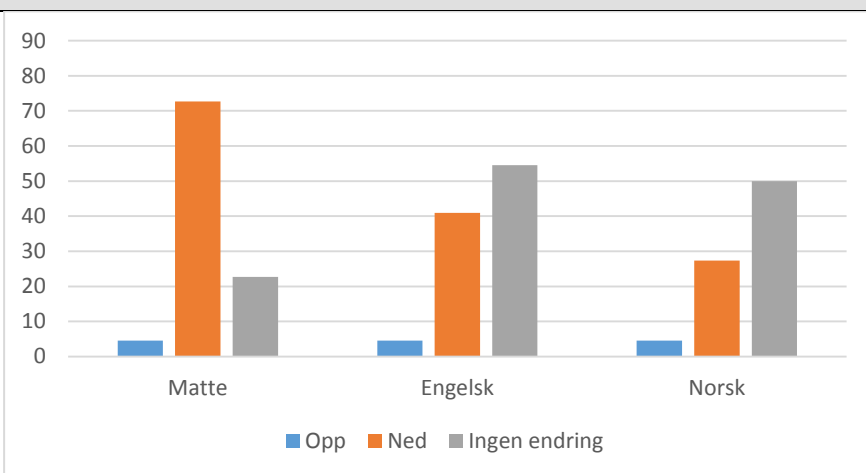
Karakterstatistikk

Da Rogaland Revisjon i 2016 gjennomførte en tilsvarende forvaltningsrevisjon for Sandnes kommune og Gjesdal kommune, så vi også på elevenes utvikling i karakter fra jul i 8. trinn til karakter til jul i 10. trinn for tre fag. Vi har valgt å gjennomføre en tilsvarende gjennomgang for skolene Randaberg, da dette kan si noe om hvordan skolene klarer å utvikle en elev.

Vi samlet inn dataene for Grødem skole og Goa skole høsten 2016, mens dataene for Harestad skole ble samlet inn i januar og februar 2017. Statistikken inneholder derfor karakterer fra Grødem- og Goa skole for elever som gitt ut av skolene i 2016, mens det for Harestad skole er fra elever som skal gå ut av ungdomsskolen i 2017.

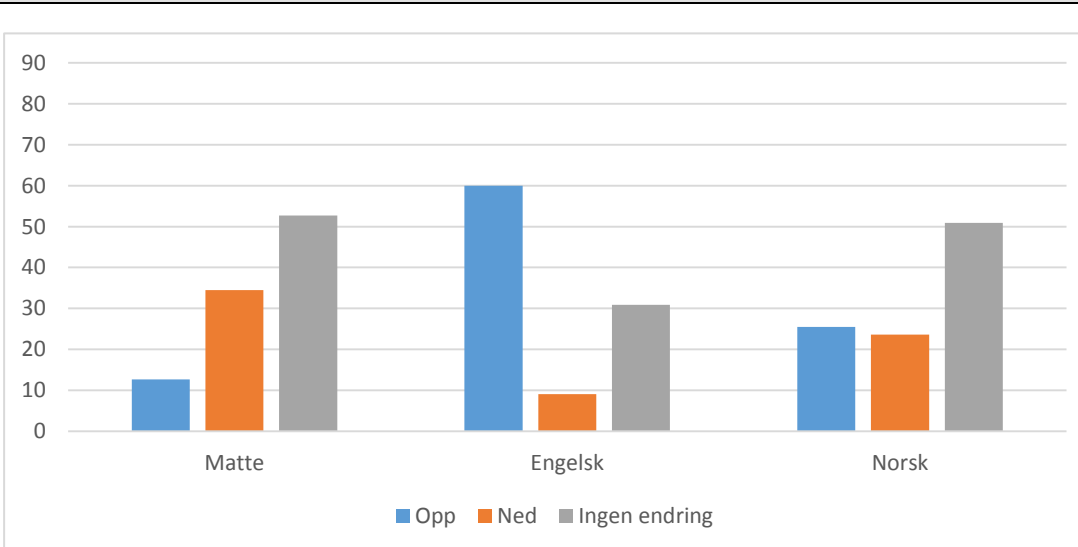
Figurene nedenfor viser hvor mange elever som gikk opp i karakter, ned i karakter eller beholdt samme karakter i fagene norsk, engelsk og matematikk.

Figur 7: Oversikt over karakterutvikling fra første termin i 8. trinn til første termin i 10. trinn for elever fra Goa skole skoleåret 2015/2016. Kilde: Karakterer fra Goa skole, utarbeidet statistikk Rogaland Revisjon.

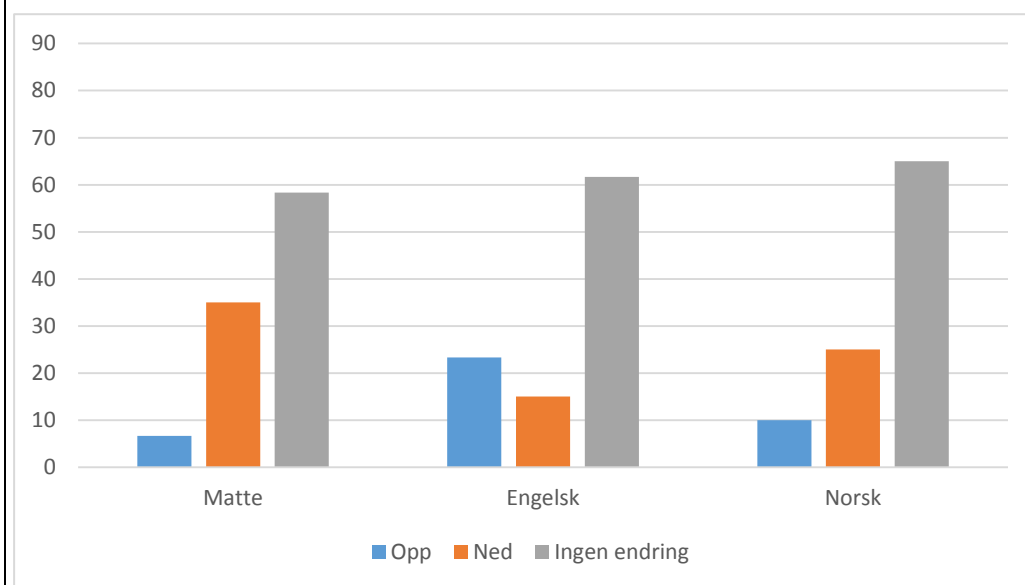
Figuren viser at det i alle fagene var flere elever som gikk ned i karakter enn opp i karakter. Det var over 70 prosent av elevene som gikk ned i karakter i matematikk og ca. 40 prosent som gikk ned i engelsk fra 8. trinn jul til 10. trinn jul.

Figur 8: Oversikt over karakterutvikling fra første termin i 8. trinn til første termin i 10. trinn for elever fra Grødem skole skoleåret 2015/2016. Kilde: Karakterer fra Grødem skole, utarbeidet statistikk Rogaland Revisjon.

På Grødem skole gikk over 60 prosent av elevene opp i karakter i engelsk, og ca. 34 prosent av elevene gikk ned i matematikk.

Figur 9: Oversikt over karakterutvikling fra første termin i 8. trinn til første termin i 10. trinn for elever fra Harestad skole skoleåret 2016/2017. Kilde: Karakterer fra Harestad skole, utarbeidet statistikk Rogaland Revisjon.

På Harestad skole har ca. 34 prosent av elevene gått ned i karakter i matematikk. Ca. 23 prosent av elevene har gått opp i karakter i engelsk.

Skolene opplyser at matematikkfaget 1. termin på 8. trinn handler om å repetere og ta opp lærestoff elevene har arbeidet med tidligere slik at det ikke er unaturlig at mange elever får relativt gode karakterer denne terminen. Videre mot 10. trinn introduseres nytt lærestoff på høyere nivå, og karakterene vil derfor variere mer.

VURDERINGER

I kommunens kvalitetsplan for skole er det overordnede målet at læringsutbyttet hos elevene skal bli større. For å kontrollere at elevene har fremgang er det ikke nok med en gjennomgang av grunnskolepoengene, da de kan variere fra år til år og er avhengig av det enkelte elevkull. Det er heller ikke tilstrekkelig å alene se på resultatet av de nasjonale prøvene. Selv om vanskelighetsnivået i fag ofte øker utover, kan utviklingen i den enkelte elevs karakter si noe om måloppnåelse. Det er bekymringsfullt at det spesielt er mange elever som går ned i matematikkarakter fra 1. termin i 8. trinn til 1. termin i 10. trinn. Skolene bør derfor følge karakterutviklingen til den enkelte elev for å måle om eleven har fremgang. På den måten kan skolene tidlig sette inn tiltak der det er elever eller klasser som har negativ utvikling.

Karaktersnittet (grunnskolepoengene) til den enkelte elev kan være avgjørende for om eleven kommer inn på ønsket studieretning og ønsket videregående skole. Mange elever er derfor interesert i å få gode karakterer. Det er uheldig at elever har mer enn to

vurderingssituasjoner i uken, da dette kan oppleves stressende for eleven og kan føre til at de ikke klarer å gjennomføre vurderingssituasjonen like godt som de kunne hvis det var bedre fordelt. Revisjonen anbefaler derfor skolene å sørge for at lærerne i større grad samarbeider om tidspunkter for vurderingssituasjonene.

VEDLEGG

Vedlegg 1

Om forvaltningsrevisjon

I kommunelovens § 77.4 pålegges kontrollutvalgene i fylkeskommunene og kommunene å påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon innebærer systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i revisjonsforskriftens kapittel 3 og kontrollutvalgfskriftens kapittel 5.

Revisjon i norsk offentlig sektor omfatter både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, i motsetning til i privat sektor hvor kun regnskapsrevisjon (finansiell-) er obligatorisk.

Rogaland Revisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på oppdrag fra kontrollutvalget i kommunen. Arbeidet er gjennomført i henhold til NKRF sin standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Les mer på www.rogaland-revisjon.no.

Denne rapporten er utarbeidet av forvaltningsrevisor Elin Fagerheim Bjerke under ledelse av fagansvarlig for forvaltningsrevisjon Bernt Mæland.

Muntlige kilder:

Rektor Grødem skole Sten Larsen
Rådgiver Grødem skole Odd Ivar Alsvik
Elevrådsrepresentant 10.trinn Grødem skole Helene
Elevrådsrepresentant 10.trinn Grødem skole Daniel
UTV-lærer 10. trinn Grødem skole Esther Therese Håland
Rektor Goa skole Eva Walde Lund
Rådgiver Goa skole Arne Tobiassen
Elevrådsrepresentant 10.trinn Goa skole Sanja
Elevrådsleder 10.trinn Goa skole Arnulf
UTV- Lærer 10. trinn Goa skole Aina Ertenstein
Rektor Harestad skole Petter Hagen
Avdelingsleder Harestad skole Åge Vårdal
Rådgiver Harestad skole Wenche Todnem
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Benjamin Solberg Hansen
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Sara Lie Heradstveit
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Håkon Bjåstad
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Synne Tunge Nesvik
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Johanne Amjadin
Elevrådsrepresentant 10. trinn Harestad skole Elsi Endresen Helle
Kontaktlærere/UTV-lærer 10. trinn Harestad skole Leif Inge Misje, Mona Norvold, Torleif Kvitnø
Rådgiver tjenesteområdet skole Odin Nøsen
Rådgiver tjenesteområdet skole Marianne Kahrs
Rådgiver tjenesteområdet skole Mariann Straume
Spesialrådgiver i RFK, seksjon for PPT Elsebeth Kleiberg
OT-koordinator Rogaland Fylkeskommune og prosjektgruppe Glidelåsen Kirsti Ruud
Seniorrådgiver Seksjon for kvalitet, analyse og dimensjonering og styringsgruppen Glidelåsen Magne Nesvik
Seksjonssjef, seksjon for kvalitet, analyse og dimensjonering RFK Helge Eide

Skriftlige kilder:

Svar på spørsmål i fra fire FAU-representanter.
Svar på spørsmål i fra fem tidligere elever.

Arbeidstidsavtalen «SFS 2213 Undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal grunnpøpløring²¹»
Gjennomfølingsbarometeret 2016. Utdanningsdirektoratet.
Handlingsplan mot fattigdom blant barn og unge 2015-2018
Randaberg kommunes kompetanseplan 2016-2017
Mål- og milepølsplan – Strategiplan for Randabergskolen
Randaberg kommune – system for å fange opp potensielle drop-outs i videregående skole.
Strategiplan for skolebasert kompetanseutvikling 2014-2017.
Tilstandsrapport for Randabergskolen 2016, sak 05/17, hovedutvalget for oppvekst og levekår
Glidelåsen : rapport etter 1 år.
Kommunens virksomhetsplan 2016-2018
Oppløeringsloven.
Forskrift til oppløeringsloven kapittel 2, 3 og 22.
Prinsipper for oppløeringen – læreplanverket for Kunnskapsløftet.
Veileder: *Overganger for barn og unge som får spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning*
Informasjonsskrivet: «Informasjon om søking og inntak til videregående oppløering skoleåret 2016/2017». Rogaland fylkeskommune.
Karakterer fått fra skolene.
Gjennomfølingsbarometeret. 2015. Utdanningsdirektoratet. <http://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/statistikk/gjennomforing/gjennomforingsbarometeret-2015.pdf>
Effektevaluering av intensivoppløeringen i overgangsprosjektet, Ny GIV, andre delrapport. Rapport 2016/08 Statistisk sentralbyrå.
Læreplan utdanningsvalg 2015 og 2016.
Elevundersøkelsen, hentet fra *skoleporten.no*. Tall fra Randaberg kommune, Rogaland fylke og nasjonalt for årene 2014-2016. <https://skoleporten.udir.no/>
<https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/vgogjen>.
<https://www.SSB>.
<http://gemini.no/2014/11/ensomhet-gir-fracfall-i-skolen/> hentet fra forskningsrapport NTNU, Frostad og Mjaavatn, 2014).
Rutine for overgang ungdomsskole og videregående oppløering. Randaberg kommune.
Statistikk i fra fylkeskommunen vedr. hvilken skole elever begynner på.

---

²¹ Tilgjengelig fra: https://www.utdanningsforbundet.no/upload/Endelig_protokoll_vedlegg.pdf

Vedlegg 2 Utdrag fra Informasjonsskriv «Informasjon om søking og inntak til videregående opplæring skoleåret 2016/2017». Rogaland fylkeskommune.

Søkergrupper, søknadsskjema og vedlegg til søknad

Fortrinnsrett	Søknadsskjema	Vedlegg til søknadsskjema <i>Vedleggene lastes opp elektronisk i forbindelse med innsending av søknadsskjema.</i>	Frist for innsending
§ 6-15 - Vg1 Fortrinnsrett til et særskilt utdanningsprogram	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Enkeltvedtak om spesialundervisning 2. Sakkyndig vurdering etter § 6-16 3. IOP 4. Karakterutskrift 5. Kartleggingsskjema av elevers behov for medisinsk og/eller pleiefaglig oppfølging i skoletiden	1. februar
§ 6-17 (Vg1) § 6-30 Fortrinnsrett for søkere med sterkt nedsatt funksjonsevne	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Enkeltvedtak om spesialundervisning 2. Sakkyndig vurdering 3. IOP 4. Evt. Karakterutskrift 5. Kartleggingsskjema av elevers behov for medisinsk og/eller pleiefaglig oppfølging i skoletiden	1. februar
§ 6-18/§ 6-31 (Vg1/Vg2 og Vg3) Søkere med rett til opplæring i eller på tegnspråk Inntak til knutepunktskoler (§ 6-40)	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Evt. enkeltvedtak om spesialundervisning 2. Evt. sakkyndig vurdering 3. Evt. IOP 4. Karakterutskrift	1. februar

Individuell behandling	Søknadsskjema	Vedlegg til søknadsskjema <i>Vedleggene lastes opp elektronisk i forbindelse med innsending av søknadsskjema.</i>	Frist for inn-sending
§ 6-22 (Vg1) Søkere med rett til spesialundervisning og som mangler karakter i mer enn halvparten av fagene	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Enkeltvedtak om spesialundervisning 2. Sakkyndig vurdering 3. IOP 4. Karakterutskrift	1. februar
§ 6-25/§ 6-38 (Vg1/Vg2 og Vg3) Søkere som av andre særlige grunner (tungtveiende) må behandles individuelt	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Uttalelse fra skolen med bekreftelse av behov 2. Medisinsk dokumentasjon/ dokumentasjon fra psykisk helsevern 3. Evt. sakkyndig Vurdering	1. februar
§ 6-35 (Vg2/Vg3) Søkere med enkeltvedtak om spesialundervisning og planlagt grunnkompetanse	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	1. Uttalelse fra skolen 2. Sakkyndig vurdering 3. Enkeltvedtak 4. IOP	1. februar

Meldeskjema		Vedlegg til meldeskjema <i>Vedleggene lastes opp elektronisk i forbindelse med innsending av søknadsskjema.</i>	Frist for inn-sending
Meldeskjema – informasjon om elever som mottakerskole bør vite om før skolestart NB! Blir ikke saksbehandlet av inntakskontoret!	Link til skjema i Vigo fylles ut og sendes inn elektronisk	Eventuelt: <ul style="list-style-type: none"> • Uttalelse fra skolen • Sakkyndig vurdering • Fravær • Legeerklæring • Annen relevant informasjon 	1.mars

Rogaland Revisjon IKS

Regnskapsrevisjon Forvaltningsrevisjon Selskapskontroll Andre tjenester

Rogaland Revisjon IKS

Lagårdsveien 78
4010 Stavanger

Tlf 40 00 52 00
Faks 51 84 47 99

www.rogaland-revisjon.no